

JOAN F. MIRA

*“La creu
vol dir que
la societat
et dóna permís
per expressar
preocupació per
un altre ésser humà.
Portes coll dur
de clergue,
i la gent accepta
que et dediques
a visitar un hospici
de cancerosos.
Pots fer-ho sense
despertar la sospita
que ets una mena
de fetitxista
del sofriment.”*

Ciutat de Déu

El protagonista de la novel·la és un capellà de l'església anglicana, rector d'una inútil parròquia a la part baixa de Manhattan, barris antics de Nova York on en temps també antics hi hagué congregacions ben tradicionals, anglicanes, episcopals, amb rectors ordenats i amb coll dur, oficis amb ornaments, esglésies amb altars, i campanes. Però d'això no en queda res, en aquest temps d'invasió xinesa d'aquests barris i de bandes de roders de nova espècie. Els anglicans, si encara n'hi ha, deuen viure en confortables cases suburbanes, o als carrers de l'est de Central Park, supose. El cas és que al pobre rector anglicà, de fe ja trontollant, li desapareix un gran crucifix d'altar. Abans li havien despargut ja canelobres, vaixella de sagristia o de cuina, la indumentària litúrgica, i havia anat trobant regularment els béns robats convertits en material de mercadet de carrer: un ofici com un altre, això de saquejar esglésies i rectories, però el pobre pastor anglicà ho veu clarament com un signe dels temps. La parròquia s'acaba, i les bandes d'assaltants intractables s'ocupen de reduir-la físicament al no res. Però un bon dia li furten un gran crucifix d'altar, els diaris publiquen la notícia, i la imatge sagrada finalment apareix al terrat d'una sinagoga. Una sinagoga moderna, de jueus racionalistes i amables, amb un rabí que aviat es mor, o el maten, en una visita a l'antic gueto de Vilnius, i una rabina intel·lectual i atractiva, de la qual s'enamora el nostre rector anglicà. Un bell embolic, amb Wittgenstein i Einstein pel mig, i tot el que vostès puguem demanar en la bona literatura que es fa als Estats Units d'Amèrica. Com el *Ravelstein* de Saul Bellow, per exemple, poderosa delícia per a l'esperit escrita per un autor de vuitanta anys i pare d'una criatura de quatre. Ja en parlarem un altre dia.

Finalment, com era previsible, el nostre rector anglicà té problemes amb la teologia, amb ell mateix i amb el bisbe. I deixa el coll dur, o siga els hàbits clericals, l'església i la parròquia deserta. El bon home, enamorat de la rabina, lamenta tant mateix haver hagut d'abandonar la creu al pit i la condició rectoral. “Perquè hi ha certes coses que trobaré a faltar”, afirma. “Com quines?”, li pregunta l'amic. “Bé, és una credencial. La creu vol dir que la societat et dóna permís per expressar preocupació per un altre ésser humà, Portes coll dur de clergue, i la gent accepta que et dediques a visitar un hospici de cancerosos. Pots fer-ho sense despertar la sospita que ets una mena de fetitxista del sofriment”. La condició clerical, l'hàbit, la creu, el coll dur, com a credencial per a fer el bé, practicar la caritat, ocupar-se dels altres, assistir en el dolor humà: aquesta és una antiga i renovada realitat d'occident, i no sols d'occident. Frares, monges i capellans, convents i esglésies, són encara, gràcies a Déu, i en bona mesura, allò que en bona mesura han estat sempre: el personal i la seu de la més antiga i eficaç de les organitzacions no governamentals, la més vella i extensa ONG de l'assistència pública. Pública, dic: amb la credencial que l'ex-Reverend Thomas Pemberton, de St. Timothy's Episcopal Church de Nova York, futur segon marit d'una rabina crítica del Judaisme Evolutiu, lamenta que ja no pot oficialment portar al pit. La credencial per a fer el bé. La classe de títol o permís o cartell anunciador de refugi, que ara mateix tenen al nostre país les esglésies: allà, i només allà, per exemple, és on busquen acollida i aixopluc els immigrants que fan vaga de fam. En una església, i sota protecció de capellans, no en els confortables locals dels partits d'esquerra, no en la seu d'un sindicat. Una qüestió de credencials. L'autor d'aquesta novel·la de Nova York és el gran E. L. Doctorow, ací poc conegut, supose, i supose que poc traduït, i el títol és *City of God*. Sant Agustí, per cert, també era un gran escriptor.